

Farské aktuality:

Slávenie Božskej sv. liturgie

Vo štvrtok 31. mája sme začali vysvetľujúce katechézy a prednášky k sláveniu Božskej sv. liturgie, ktoré pripravuje a prednáša Mgr. Michal Glevaňák. Najbližšie pokračujeme 14.06.2007 o 19:00.

oMZ

Modlitby za mesto Prešov

V pondelok 04.06.2007 naša farnosť začala v rámci Dni mesta Prešov duchovný program modlitieb za mesto, v ktorom žijeme. O 17:00 sme sa pomodlili Akatist k Ježišovi Kristovi, o 18:00 sme slávili sv. liturgia na tento úmysel a po nej bola ešte adorácia pred Eucharistiou spojená s modlitbami za ľudí a mesto s požehnaním.

oMZ.

Eucharistický sprievod

Na sviatok *Slávnostnej poklony prečistým tajomstvám tela a krvi nášho Pána Ježiša Krista* sa 07.06.2007 po večernej sv. liturgii konal eucharistický sprievod okolo chrámového komplexu s požehnaním na štyri svetové strany.

oMZ

Eparchiálne večeradlo MKH

Dňa 16.06.2007 sa uskutoční v našej farnosti Celoeparchiálne večeradlo Mariánskeho kňazského hnutia. Program začína v chráme od 9:00 Akatistom k presv. Bohorodičke, o 9:45 prednáškou, o 10:15 rozjímavým ružencom a vyvrcholí o 11:00 sv. liturgiou.

DH a JD

Púť do Hrabského

V nedeľu 17.06.2007 sme naplánovali púť do Hrabského – rodiska bl. hieromuč. Vasiľa Hopka. V poobedňajších hodinách sa presunieme do Bardejovských kúpeľov, kde budeme pokračovať vo farskom vylete.

FPR

Eparchiálna odpustová slávnosť

Dňa 24.06.2007 sa uskutoční eparchiálna odpustová slávnosť v našom katedrálnom chráme z príležitosti sviatku patróna našej eparchie – sv. Jána Krstiteľa. Odpustová slávnosť bude spojená s vysviackami nových kňazov našej eparchie.

oMZ

Pre deti a všetky Božie deti

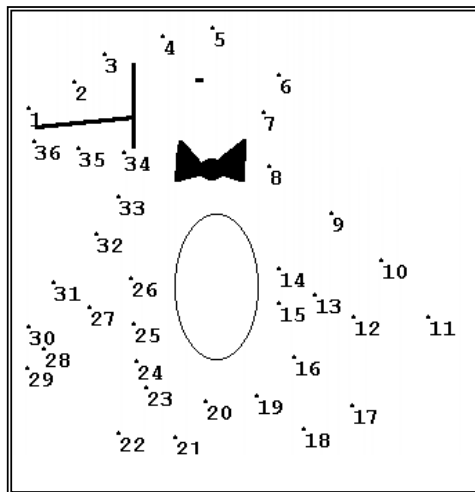
Sherlock Holmes a Watson sa vyberú stanovať. Strávia pekný večer pri ohníčku, postavia stan a idú si ľahnúť. Uprostred noci sa Sherlock Holmes prebudí, pozerá hore na nočnú oblohu a hovorí Watsonovi:

- Drahý priateľ, čo vám hovorí nočná obloha?

Watson sa zamyslí a povie:

- No, môžu byť tak tri hodiny. Astronóm by povedal, že vo vesmíre je milión galaxií a miliardy hviezd. Z astrologického hľadiska by som povedal, že Saturn je v znamení Leva a meteorológ by povedal, že zajtra bude pekne. A čo hovorí obloha vám, drahý priateľ?

- Watson, niekto nám ukradol stan.

Vydáva
Gréckokatolícka cirkev
Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov,
Ul. Martina Benku 7, 080 01 Prešov

Len pre vnútornú potrebu farnosti

Dobrovoľný príspevok: 3 Sk

internet: www.grkat-sekco.sk
e-mail: presov.sekco@grkatpo.sk
tel.: 051/7725 540

Neprešlo jazykovou úpravou

Farský list

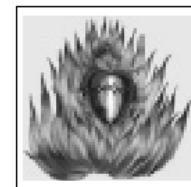
Číslo 35 10. júna 2007

Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

Sviatok nášho Najsladšieho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista, Milujúceho ľudí

Sviatok nášho Najsladšieho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista, Milujúceho ľudí – ľudovo sviatok Božského srdca - sa zrodil a rozvíjal v Západnej Cirkvi. Úcta Božského srdca dala podnet k vzniku mnohých pobožností a zavedeniu tohto sviatku do liturgického kalendára.

Ozajstná úcta Božského srdca začala v 17. storočí vo Francúzsku, kde sa rehoľníci sv. Márie Margite Alcoque niekoľkokrát zjavil Ježiš Kristus, ukázal jej svoje láskou horiace srdce k ľudskému pokoleniu a vyzval ju, aby začala šíriť úctu jeho srdca. Táto úcta Božského srdca bola po skromných začiatkoch a prvotných ťažkostiach v roku 1856 pápežom Píom IX.

rozšírená na celú Cirkev. Dňom Božského srdca sa stal piatok po druhej nedeli po Päťdesiatnici.

Pápež Pius XII. v roku 1956 z príležitosti storočnice sviatku, položil dogmatický základ úcty opierajúc sa o Sväté Písmo, sv. Otcov a liturgické pramene (encyklika o kulte k Ježišovmu Srdcu s názvom *HAURIETIS AQUAS*).

Presvätá Bohorodička Spolupiteľka

Sviatok Presvätej Bohorodičky Spolupiteľky je posledným pohyblivým sviatkom, ktorý závisí od sviatku Paschy. Pôvodne sa táto spomienka slávila v druhý piatok po Päťdesiatnici. Keďže sa na tento piatok presunul sviatok Božského srdca Ježišovho, sviatok Bohorodičky bol preložený na sobotu. Teda vždy v sobotu po sviatku Božského srdca Ježišovho je sviatok Presvätej Bohorodičky Spolupiteľky.

V tejto spomienke je vyjadrená myšlienka uctiť si bolesti a veľké muky, ktoré Presvätá Bohorodička pretrpela pod krížom, na ktorom zomrel jej syn a náš Spasiteľ Ježiš Kristus.

V latinskom obrade sa slávi pamiatka Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska, 15. septembra.

ThDr. Miroslav Ilko, PhD.

Apoštolský pôst (pokračovanie z minulého čísla)

Dĺžka Petrovho pôstu

Petrov pôst prišiel do praxe cirkvi skôr cez zvyk, než zákon. Z tohto dôvodu nebola uniformita pre dlhý čas ani pre jeho dodržiavanie, alebo jeho dĺžku. Niektorí sa postili dvanásť dní, iní šesť, ďalší štyri a ešte iní iba jeden deň. Teodor Balsamon, patriarcha Antiochie († 1204), povedal ohľadom Petrovho pôstu: „*Všetci veriaci, teda laici a mnisi, sa majú postiť sedem a viac dní, a kto to odmietne, nech je exkomunikovaný z kresťanskej komunity.*“

Z diela *O troch štyridsaťdňových pôstoch*, ktoré sa pripisuje mníchovi z mníšskej komunity Anastázia Sinajského (6. – 7. storočie), sa dozvedáme, že pôst svätých apoštolov trval od prvej nedele po Päťdesiatnici do sviatku Uspenia Presvätej Bohorodičky. Neskôr však bol uspenský pôst od neho oddelený a mesiac júl bol vyčlenený z pôstu sv. Petra. Simeon zo Solúna hovorí o Petrovom pôste ako o trvajúcim jeden týždeň. Sýrsky uniati zredukovali tento pôst na štyri dni; Sýrsky Jakobiti ho zachovávajú spolu s Grékmi.

V našej cirkvi pôst svätých apoštolov trval od Nedele Všetkých svätých do 29. júna, sviatku apoštolov sv. Petra a Pavla. Tento pôst mohol byť kratšieho, alebo dlhšieho trvania v závislosti na dni, kedy bola slávená Pascha. Keď sa Pascha vyskytla skôr, pôst trvá dlhšie; keď Pascha príde neskôr, Petrovka je kratšia. Najdlhšie môže trvať šesť týždňov, najkratšie týždeň a deň. Dĺžka Petrovho pôstu zostala rovnakou ako dnes od počiatkov kresťanstva na Ukrajine.

Predpisy Petrovho pôstu

Petrov pôst je miernejší než Veľký pôst pred Paschou, kijeviský metropolita Juraj (1069-1072) vo svojich „Pravidlách“ nepovoľuje konzumáciu mliečnych výrobkov a mäsa počas Petrovky. V stredu a piatky predpisuje suchú stravu, čo je chlieb a voda, alebo sušené ovocie. V stredu, štvrtky, soboty a nedele dovoľuje rybu dvakrát denne a víno. Ako prídanie k tomuto nariaďuje sto poklón (hlboké sklonenie po zem) vykonať denne, s výnimkou sobôt, nediel a sviatkov. Keďže metropolita Juraj bol Grék, môžeme predpokladať, že predpísal pre našu cirkev rovnakú prax pre pôst sv. Petra, aká prevládala v gréckej cirkvi v tom čase.

Zamočská synoda (1720) poznamenáva, že v našej Cirkvi Petrovka (Petrov pôst) trvala od prvej nedele po Päťdesiatnici, ktorou je Nedeľa Všetkých svätých do sviatku apoštolov sv. Petra a Pavla. Synoda konštatuje, že robotníci a vidiečania môžu byť čiastočne, alebo kompletne dišpenzovaní od pôstu, keďže sa pôst vyskytuje počas žatevnej sezóny. Počas Petrovky dovoľuje Ľvovská synoda (1891) mliečne produkty v pondelok, stredu a piatok a mäso počas zvyšných štyroch dní týždňa; avšak ukladá na laikov pomodlenie sa piatich modlitieb *Otče náš* a piatich *Raduj sa* pred a po jedle na obed a večer; duhovenstvo má recitovať Žalm 50 [LXX].

Prevzaté z internetu

Masmediálna komunikácia (pokračovanie z minulého čísla)

Inter mirifica – Úloha laikov

Apoštolská činnosť spoločensko-komunikatívnych prostriedkov spočíva predovšetkým v napomáhaní príjemcom stať sa dobrými kresťanmi. A to najmä priamo, živením ich duchovného života, napríklad vysvetľovaním sviatostí, desatora, života modlitby, čo znamená pôst, aký je jeho prínos, aké formy pôstu existujú. Spomínané témy nemožno chápať ako persuasívne [prehovárať alebo poučať] a slobodu obmedzujúce, pretože demonštrujú prirodzený zákon v človeku, ktorým je mravné konanie. V súčasnosti sme svedkami rôznych televíznych relácií, ktoré popierajú mravné hodnoty a pôsobia deštruktívne na spoločnosť. Preto laici narábajúci týmito prostriedkami sa majú usilovať byť Kristovými svedkami najmä tým, že každý z nich koná svoju prácu odborne a s apoštolským duchom, ba podľa svojich možností aj priamym napomáhaním dušpastierskej činnosti Cirkvi zo stránky umeleckej, hospodárskej alebo kultúrnej. Je nutné prinášať správy s úctou k človeku, informácie plné múdrosti a poskytovať zábavu, ktorá by bola zdrojom radosti. To zaistí svet, v ktorom budú môcť Cirkvi a spoločenské dorozumievacie prostriedky spoločne pracovať pre dobro ľudstva. Toto je nevyhnutné, aby moc masmédií nebola deštruktívna silou, ale láskou, ktorá tvorí, láskou, ktorá odráža lásku Boha, ktorý je „*Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých*“ (Ef 4, 6).

Spoločenské komunikatívne prostriedky by sa všetci členovia Cirkvi mali snažiť využívať a upotrebovať bez meškania s čo najväčšou príčinnosťou v rozmanitých apoštolských dielach podľa toho, ako si to vyžadujú časové okolnosti, kultúrna, spoločenská, politická a náboženská situácia, predchádzajúc škodlivým iniciatívam na mravno-náboženský život (porov. IM 13). So zreteľom na uvedené skutočnosti by sa mala podporovať predovšetkým kresťanská tlač, ktorá by umožnila rozvíjanie všetkých dimenzií človeka: jeho tela, kultúry ducha, života vzťahov a duchovného života tak, aby výsledkom bol integračný človek, teda človek zrelý, so stabilnou klasifikáciou hodnôt, ktorého prioritou je konať podľa mravných zásad. Katolícka tlač by preto mala byť vydávaná pod záštitou cirkevnej vrchnosti, prípadne veriacich, ktorým ide predovšetkým o vybudovanie verejnej mienky v súlade s mravným zákonom a kresťanskými zásadami. Podobne aj televízne a rozhlasové vysielania by sa mali vyznačovať dokonalosťou a účinnosťou, mali by vytvárať také programy, ktoré sa hodia do rodinného prostredia a ktoré upevňujú rodinný život.

Aby sa však dospelo v takémuto vedomí, je potrebné v školách, ale najmä v združeniach laického apoštolátu klásť dôraz na masmediálnu výchovu a komunikáciu a viesť filmové, divadelné, slovesné (literárne) umenie k obrane pravdy, starostlivosti o kresťanskú výchovu ľudskej spoločnosti (porov. IM, 15-16). Nejde však len o výchovu tvorcov mediálnych produktov, ale aj ich prijímateľov, teda publikum. Je dôležité vychovať kritické a interaktívne publikum, ktoré musí byť schopné kriticky zhodnotiť mediálne produkty a vyvodiť vlastné závery. Publikum teda má byť aktívne nielen vo vzťahu k jednotlivým mediálnym informáciám, ale k mediálnej komunikácii ako celku – vyberá si z nej to, čo je podľa neho prospešné, dôležité. Z uvedeného rezultuje úloha cirkevných predstaviteľov, ktorí majú povinnosť vstúpiť do povedomia spoločnosti, že vždy, za každých okolností, musí ísť o človeka a že nič nie je dôležitejšie ako rešpektovanie ľudskej dôstojnosti.

Vnímať prostriedky spoločenskej komunikácie a ich produkty z kresťanského hľadiska, ale i samotnú mediálnu komunikáciu je povinnosťou každého kresťana, pretože ak ich vedením budú poverení nesprávni ľudia, môžu spôsobiť rozklad celej spoločnosti. Poľský odborník na masmédiá, biskup Ján Chrapek, blízky spolupracovník pápeža Jána Pavla II. povedal, že ak niekto chce vydávať celoplošné periodikum (ale aj vysielat akýkoľvek televízny program, rozhlasovú reláciu, prípadne tvoriť internetové stránky), mal by mať víziu o tom, kde chce mať svoju krajinu o sto rokov.

Spracovala Z.B.